

М. Жұмабаев атындағы жоғары колледжі

***М.Жұмабаев атындағы жоғары колледжі
студенттерінің академиялық адалдық
КОДЕКСІ***

***Петропавл қ.
2020 ж.***

Студенттердің академиялық адалдық кодексі

М. Жұмабаев атындағы жоғары колледжі (бұдан әрі – Колледж) Мағжан Жұмабаев атындағы жоғары колледжі (бұдан әрі - колледж) білім беру бағдарламаларының, ғылыми зерттеулердің, шығармашылық және қолданбалы жобалардың жоғары сапасын қамтамасыз етуге тырысып, академиялық адалдық принципін сақтауға кепілдік береді.

Білім беру бағдарламаларының, ғылыми зерттеулердің, шығармашылық және қолданбалы жобалардың жоғары сапасы колледждің академиялық қоғамдастығының барлық мүшелерімен бөлісетін академиялық адалдық мәдениетінде ғана қол жеткізіледі.

Академиялық қызметтің стандарттарын бұзу оқу, зерттеу және шығармашылық жоғары стандарттарға бағдарланған оқу орны ретінде Колледж беделіне және атағына нұқсан келтіреді.

Осы Ережелердің мақсаты – студенттердің адалдықты түсінуін дамыту, ашық, шынайы және сенімді қарым-қатынас жасау, сондай-ақ өмірде адалдықты дамыту мәселелерінде жауапкершілік қалыптастыру.

Ережеде келесі ұғымдар қолданылады:

1) академиялық адалдық — оқу үрдісінде студенттердің мінез-құлқы принциптерінің жиынтығы, олардың жеке мінсіздігі мен оқытуға деген жауапкершілігі;

2) бағаланатын жұмыс:

- Оқытудың белгілі бір кезеңінде оқу жетістіктерін анықтау үшін, формативті, қалыптастырушы, ағымдағы бағалауды жүргізу кезінде студенттің атқаратын жұмысы немесе тапсырмасы (ауызша сауалнама, жазбаша жұмыс, эссе, зертханалық жұмыс, практикалық жұмыс, өздік жұмыс, зерттеу жұмысы, жоба және т.б.);

- оқытудың белгілі бір кезеңінде (тоқсан, семестр, жартыжылдық, жыл) студенттердің жетістік деңгейін анықтау үшін қорытынды аттестаттауды өткізу барысында студенттердің орындаған жұмысы (бақылау, жазбаша жұмыс, тесттер, сынақтар, зерттеу жұмысы, жоба және т.б.);

3) бағаланбайтын жұмыстар – педагогикалық қызметкерлер мен оларға теңестірілген тұлғалардың бағалауына жатпайтын оқу, шығармашылық мақсаттардағы студенттердің орындайтын жұмысы (мақалалар, жоба жұмыстары, презентациялар, видео и аудио материалдар, қол еңбегінің өнімдері және т.б.).

1. Жалпы ережелер

1.1. Колледждің Академиялық адалдық кодексі (бұдан әрі - Кодекс) әкімшіліктің, оқытушылардың, қызметкерлердің және студенттердің академиялық әрекеттерін жүзеге асырудағы қарым-қатынасына қолданылатын этикалық стандарттарды орнатады.

1.2. Бұл Кодекс колледждің академиялық қоғамдастығының барлық мүшелеріне - әкімшілікке, студенттерге, оқытушыларға, қызметкерлерге қолданылады.

2. Академиялық адалдық принциптері

2.1. Студенттердің жеке мінсіздігі мен олардың білім алуына деген жауапкершілігін дамытатын білім беру процесінде студенттердің академиялық адалдықтарының негізгі принциптері:

– *Адалдық* - бағаланатын және бағаланбайтын жұмыстарды студенттердің адал, мұқият орындауы. Адалдықтың негізгі компоненттері - еңбексүйгіштік пен әдептілік

– *ашықтық* - студенттер, оқытушылар мен оларға теңестірілген тұлғалар арасында идеямен және ақпаратпен алмасу, ашықтық, өзара сенімділік.

– *теңдік* - әрбір студенттің осы Ережелерді сақтауы және оларды бұзғаны үшін тең жауапкершілік.

–

3. Академиялық әдептің жалпы стандарттары

3.1. Колледждің академиялық қоғамдастығы мүшелерінің білім беру, ғылыми және шығармашылық қызметі академиялық еркіндік принципін жауапты орындауға негізделген. Бұл, атап айтқанда, келесілерге қайшы келеді:

- түрлі пікірлерге төзбеушілік.

3.2. Колледждің академиялық қоғамдастығының мүшелері арасындағы қатынастар әділеттілік, өзара құрмет пен ынтымақтастықтың қағидаттарына негізделген.

Бұл принциптер, атап айтқанда, келесі жағдайларда бұзылады:

– жасына, нәсіліне негізделген кемсіту / түсі, ұлты, жынысы, діни немесе өзге көзқарасы, колледжде әкімшілік және академиялық шешімдер қабылдаудағы арнайы қажеттіліктер;

– колледждің академиялық қоғамдастығы мүшелерінің өз байланыстарында тіл тигізу;

– студенттер арасындағы жеке антипатияның немесе тұлғааралық айырмашылықтардың әсері;

– студенттер мен оқытушылар туралы құпия ақпаратты жариялау

4. Оқушылардың оқу ісінің этикалық стандарттары

4.1 Студенттің білімін, дағдылары мен қабілеттерін бағалау әділ, адал болу керек және курстық бағдарламада белгіленген критерийлерге негізделуі тиіс. Сондықтан студент міндетті:

- Бағаланатын және бағаланбайтын жұмыстардың орындалуында академиялық адалдықты үнемі сақтауға;
- басқа біреудің сөзі мен ойларын айтуда авторды, жұмыстың атауын және парақты көрсете қолдануға;
- Бағаланатын жұмыстың соңында қолданылған әдебиеттер тізімін көрсетуге;
- Ақпараттың шынайы және сенімді көздерін қолдануға;
- Өзі орындаған бағаланатын жұмысты басқа студенттерге бермеуге;
- Тапсырманың барлық түрлерін өздігінен орындауға;
- Тесттерге, жаттығулар мен тапсырмаларға, дайын жазбаша жұмыстарды (эссе, курстық), дайын жауаптарды қолданбауға;
- Емтихандарда шпаргалка, байланыс пен ақпараттық электронды құралдарын қолданбауға;
- Басқа студенттерге дайын жауаптарыңыз бен жұмыстарыңызды бермеуге, оқытудың адалдық және әділдікке күмән және басқа студенттердің соңғы нәтижелеріне зиян келтіретін мінез-құлық жасамауға.

5. Ғылыми қызметтің этикалық стандарттары

5.1. Колледж студенттері ғылыми қызметті жүзеге асыру барысында академиялық адалдық қағидасын сақтауға міндеттенеді. Атап айтқанда, ғылыми қызметтегі академиялық адалдық принциптерін бұзу келесі жағдайларда орын алады:

5.1.1 Алаяқтық, фальсификация немесе манипуляция (мысалы, жоқ деректерді жасау, нәтижелерді жақсарту немесе нашарлату үшін бар деректерді түзету).

создание несуществующих данных, корректировка имеющихся данных с целью улучшить или ухудшить результаты). Аяқтық, фальсификация немесе манипуляцияның типтік жағдайлары төмендегілерді қамтиды:

- бағалаудың бұрмалануы, тапсырманың жауаптарын бағалаудың нәтижелері;
- деректерді бұрмалау (қосып жазу, енгізу, өзгерту), яғни зерттеу кезінде сұрақ-жауап, сауалнама және басқа да әдістерді бақылаудың өлшемдері мен нәтижелері;
- басқа білім алушының бағаланатын жұмысына қасақана қиян келтіру немесе зақымдау.

5.1.2 Оқытудың жақсы нәтижесін алу мақсатында келісу мен өтірік айту:

- басқа студенттің орнына бағаланатын жұмысын орындау
- басқа білім алушылардан бағаланатын жұмысты көшіру
- қайтадан көрсету, бағаланған жұмысты қайта көрсету;
- орындамаған жағдайда жалған ақталу, бағаланатын жұмысты уақытылы орындамау;

- топтық жұмыс қарастырылған 2 немесе одан да көп студенттердің бағаланатын жұмысты орындауы;
- Басқа студентке саналы көмек беру: өзінің бағаланатын жұмысын көшірту, сыбырлап айту, шпаргалка, оқулықты және т.б. қолдану;
- Басқа біреудің жұмысын өзінікі деп ұсыну.

6. Академиялық әдеп Кодексімен танысу, оның талаптарын сақтау және орындалуына бақылау жасау

6.1. Осы Кодекс академиялық қоғамдастық мүшелеріне кең қолжетімділікті қамтамасыз етеді және оны қабылданғаннан кейін баспаға шығарылады. Жаңа келген студенттер Кодекс талаптарымен танысады.

6.2. Академиялық қоғамдастықтың әр мүшесі осы Кодекстің талаптарын сақтауға міндетті.

6.3. Жауапкершілік пен жазалау: Білім беру үрдісінің қатысушылары академиялық адалдық принциптерін бұзғаны үшін моральдық жауапкершілікке ие болатынын еске сақтаулары керек.

Курстық жұмыстардың, диплом жұмыстарының плагиаты, сатып алу, сату ережені бұзу болып табылады және бөтен материалдарды қолданғанына жазаланады.

Оқытушылар студенттердің жұмыстары веб-жүйе арқылы плагиаттың бар екенін тексеретіні туралы студенттердің ақпараттандырылуына кепілдік береді.

7. Академиялық қоғамдастық мүшелерінің құқықтары мен міндеттері

Студенттер құқылы:

- 7.1. Осы Ереженің мәтінімен танысуға;
- 7.2. Оқыту процесінде өз ойын ашық айтуға;
- 7.3. Осы Ережені бұзды деп айыптаудан қорғану және дәлелдеу.

Студенттер міндетті:

7.4. Осы Ереженің мәтінін оқып, олардың бұзылуының салдарын білуге;

7.5. Бағаланатын және бағаланбайтын еңбектерді орындау кезінде академиялық адалдықты үнемі қадағалап отыруға;

7.6. Басқа біреудің сөзі мен ойларын айтуда авторды, жұмыстың атауын және парақты көрсете қолдануға;

7.7. Бағаланатын жұмыстың соңында қолданылған әдебиеттер тізімін көрсетуге;

7.8. Ақпараттың шынайы және сенімді көздерін қолдануға;

7.9. Өзі орындаған бағаланатын жұмысты басқа студенттерге бермеуға;

Ата-аналар мен заңды тұлғалар міндетті:

7.10. Осы Ереженің мәтінін оқып, олардың бұзылуының салдарын білуге;

7.11. Балалардың осы Ережелерді сақтауына ықпал ету және академиялық адалдықты ұстанудың маңыздылығын үнемі талқылап отыруға.

8. Қорытынды ереже

8.1. Кодекс ережелерін сақтау жауапкершілігі «Адал Ұрпақ» клубына жүктеледі.